

WŁADYSŁAW KONOPCZYŃSKI

DZIEJE POLSKI NOWOŻYTNEJ

TOM DRUGI
1648—1795

SKŁAD GŁÓWNY U GEBETHNERA I WOLFFA
WARSZAWA - KRAKÓW - ŁÓDŹ - POZNAŃ - WILNO - ZAKOPANE
1936

SPIS RZECZY.

Spis rzeczy V—VIII

PANOWANIE JANA KAZIMIERZA (1648—1668) 1—66

Bibliografia. (1)

Rozdział XVI. A. Okres walki ze Wschodem 1648—1655.

1. Bezkrólewie i elekcja (3). 1. Beznadziejność ugody (6). 3. Zbaraż, Zborów (8). 4. Kwestja ukraińska na tle sprawy wschodniej (10). 5. Bereścyczko (11). 6. Węzeł mołdawski: Batoń i Żwaniec (12). 7. Król i dwór wobec kraju (14). 8. Oznaki rozkładu (15). 9. Swary królewiat (17). 10. Wybuch wojny z Moskwą (18). 11. Utrata Mohylewa i Smoleńska (19). 12. Ochmatów, Wilno (20).

Rozdział XVII. B. Udział Polski w wojnie północnej (1655—60).

1. Zaborcze apetyty Szwecji (20). 2. Ujście i Kiejdany (22). 3. Polska poddaje się Szwedom (23). 4. Samoobrona narodowa: Częstochowa i Tyśzowce (24). 5. Losy Prus Królewskich (26). 6. Czarniecki w walce z Karolem Gustawem (27). 7. Odzyskanie stolicy (28). 8. Kampanja dyplomatyczna. Plany rozbioru Polski (29). 9. Doła i niedola Rakoczego (32). 10. Utrata lenna pruskiego (34). 11. Prąd ugodowy na Ukrainie (35). 12. Ugoda hadziacka i jej skutki (36). 13. Schyłek wojny ze Szwecją (40). 14. Pokój oliwski (41). 15. Połonka i Czudnów (43).

Rozdział XVIII. C. Zamieszki wewnętrzne, rezygnacja nazewnątrz.

1. Projekt reformy sejmowania (44). 2. Sprawa elekcji za życia króla 1655—61 (46). 3. Tragiczny sejm (1661) (48). 4. Konfederacje wojskowe 1659—1663 (49). 5. Wojna z Moskwą w latach 1661—4 (52). 6. Sprawa Lubomirskiego przed sądem sejmowym (54). 7. Rokosz (55). 8. Na drodze do dalszego rozstroju (57). 9. Zamęt na Ukrainie (59). 10. Rozejm andruszowski (60). 11. Podhajce (61). 12. Stracone widoki wschodnio-pruskie i śląskie (62). 13. Abdykacja (65).

DWAJ KRÓLOWIE RODACY (1668—1696) 61—141

Bibliografia. (67)

Rozdział XIX. A. Przewaga gminu szlacheckiego za króla Michała.

1. Przysięga konwokacyjna, gwałty na elekcji (69). 2. Król i jego doradcy (71). 3. Polityka zewnętrzna (72). 4. Waśni stronnice (73). 5. Wiry ukraińskie (75). 6. Dwa sejmy zerwane (76). 7. Kamieniec i Buczacz (78). 8. Konfederacje Gołabska i Szczepieszewska (78). 9. Chocim (80).

B. Pierwotna polityka Jana Sobieskiego.

10. Bezkrólewie (81). 11. Indywidualność Jana III (82). 12. Monarchizm Sobieskiego (83). 13. Widoki nadbałtyckie i zakarpacie (84). 14. Dalsza wojna z Turcją (85). 15. Żórawno (86). 16. Opozycja na sejmach 1676—7 roku (86). 17. Kryzys (1677—8) (89). 18. Sejm grodzieński 1678—9 roku (91).

C. Lata przejściowe.

19. Jeszcze o motywach zwrotu w polityce Sobieskiego (92). 20. O lepszy rząd (93). 21. Kozaczyzna. Unja i dyzunja (95). 22. Starania o Ligę chrześcijańską (97). 23. Intrzygi brandenbursko-francuskie (98). 24. Na drodze do przymierza z Austrią (99). 25. Sprawa Morstina (101). 26. Venimus, vidimus, Deus vicit (102).

Rozdział XX. D. W jarzmie Ligi świętej.

1. Geneza, cel i charakter Ligi (104). 2. Widoki wołosko-węgierskie (105). 3. Wojna w r. 1684 i 1685 (106). 4. Pokój Grzymułtowski (108). 5. Wyprawa mołdawska 1686 r. (109). 6. Zmierzch sławy Sobieskiego (111). 7. Nowa opozycja (112). 8. Spiski (113). 9. Sejm grodzieński zerwany (114). 10. Sprawa Radziwiłłówny (115). 11. Klęska dworu na sejmie warszawskim 1688—9 r. (116).

E. Pod technieniem śmierci.

12. Król na rozdrożu (118). 13. Rokowania z Austrią. Sejm r. 1690 (118). 14. Ostatnia wyprawa mołdawska Sobieskiego (1691) (120). 15. Schyłek wojny tureckiej (120). 16. Dyplomacja Marysieńki (121). 17. Opozycja Sapiechów (122). 18. Zatargi litewskie (124). 19. Śmierć Sobieskiego (126).

Rozdział XXI. Wyniki XVII wieku.

1. Wiek husarii i hetmaństwa (127). 2. Promieniowanie polszczyzny (130). 3. Złota wolność (131). 4. Możliwość (133). 5. Zubożenie powszechne (135). 6. Nieład w skarbie (136). 7. Oświata (137). 8. Zanik twórczości naukowej i literackiej (139).

PANOWANIE AUGUSTA MOCNEGO 142—202
Bibliografia. (142)

Rozdział XXII. A. Naród w rozterce.

1. Nierząd na konwokacji i w wojsku (145). 2. Jeszcze jedna niespodzianka wyborcza (147). 3. August Mocny (150). 4. Projekty mołdawskie i pokój karłowicki (151). 5. Wojna domowa na Litwie (153). 6. Wielka Wojna Północna (154). 7. Z królem czy przeciw królowi? (156). 8. Dwa rządy, dwa przymierza (158). 9. Altranstädt (160). 10. Sandomierzanie w walce z Leszczyńskim (161). 11. Połtawa. Restauracja Augusta II (162). 12. Kryzys południowo-wschodni (164).

Rozdział XXIII. B. Między majestatem i wolnością.

1. August na drodze do zamachu stanu? (167). 2. Konfederacja tarnogrodzka 1715 (169). 3. Walki i rokowania (170). 4. Traktat warszawski i sejm Niemy (173). 5. Zwrot przeciwko Rosji (175). 6. Traktat wiedeński 5 stycz. 1719 r. (178). 7. Pod hegemonią Rosji (180). 8. Upadek ducha publicznego (182). 9. Stosunki wyznaniowe (185). 10. Sprawa toruńska i jej dyplomatyczne następstwa. 11. Maurycy Saski w Kurlandji (1726) (189). 12. Widoki następstwa tronu (192). 13. Nowi ludzie w otoczeniu Augusta. Rodzina Czartoryskich (194). 14. Opozycja Potockich (196). 15. Obłąd stronnicy a „grand dessein“ Augusta II (198). 16. Ostatnie walki. Koniec Augusta Mocnego (199).

AUGUST III (1733—1763) 203—281
Bibliografia. (203)

Rozdział XXIV. A. Wolna elekcja pogwałcona.

1. Prąd narodowy górą (205). 2. Dwie elekcje (206). 3. Wybuch walki

o tron polski (208). 4. Oblężenie i upadek Gdańska (209). 5. Konfederacja Dzikowska (211). 6. Uspokojenie kraju (214).

B. Próby ratunku Rzplitej (1736—48).

7. Król i jego faworyci (216). 8. Zwiastuny odrodzenia (218). 9. Sprawa reformy skarbowo-wojskowej (220). 10. Polska wobec wojny wschodniej rozdwojona (223). 11. Wobec wybuchu wojny śląskiej (226). 12. Plany konfederacyjne Potockich (1741—2). 13. Czartoryscy dochodzą do władzy (230). 14. Sejm grodzieński 1744 roku (232). 15. Wahania (1745-6) (235). 16. Dalsza walka o naprawę Rzplitej (1746—8) (238).

Rozdział XXV. C. Przesilenie wewnętrzne.

1. Orgja partyjności (240). 2. Trybunał ofiarą walki (242). 3. Zabiegi sukcesyjne Wettinów (243). 4. Sejm grodzieński 1752 r. (245). 5. Sprawa ostrogska (246). 6. Dwie interwencje (248). y.

D. Czasy wojny siedmioletniej.

7. Projekt konfederacji antyrosyjskiej (249). 8. Rzplita wobec odwrócenia przymierzy i wybuchu wojny siedmioletniej (250). 9. Upadek wpływów francuskich. Poniatowski posłem w Petersburgu (252). 10. Sprawa kurlandzka, sejm i senat w r. 1758 (254). 11. Inauguracja rządów Jerzego Mniszcha (255). 12. Czartoryscy w stosunkach z Francją i Anglią (257). 13. Rzplita „karczmą zajezdną“ (258). 14. Klęska monetarna. Sejmy r. 1760 i 1761 (259). 15. Redukcje. Wzrost opozycji (261). 16. Skutki przewrotów petersburskich (262). 17. Zamach konfederacyjny Czartoryskich (264).

E. Wewnętrzne źródła słabości Rzplitej.

18. Istota zagadnienia (266). 19. Ustrój społeczny (268). 20. Wady ustroju państwowego. Władza prawodawcza (270). 21. Rozkład władzy wykonawczej (271). 22. Polityka zewnętrzna szlachty (272). 23. Polityka wewnętrzna (273). 24. Siły moralne i umysłowe dawnej Rzplitej (275). 25. Ku odrodzeniu (278). 26. Konarski (279).

CZASY STANISŁAWOWSKIE 282—411
Bibliografia. (282)

Rozdział XXVI. A. Dola i niedola Czartoryskich.

1. Mocarstwa wobec ostatniej elekcji polskiej (285). 2. Konwokacja (288). 3. Elekcja Stanisława Augusta poprzedzona wojną domową (290). 4. Nowy król: jego przeszłość, charakter, stosunki rodzinne (292). 5. Początki reform (294). 6. Opór domowy i zagraniczny (295). 7. Sprawa dysydencka (296). 8. Sejm Czaplica (298). 9. Konfederacje Słucka, Toruńska i Radomska (299). 10. Sejm „pod wezłem“ aż do porwania senatorów (301). 11. Delegacja. Koniec sejm (303).

Rozdział XXVII. B. Przegrana walka o niepodległość.

1. Konfederacja Barska (306). 2. Koliwzczyzna (308). 3. Ruchy w Krakowskim, w Wielkopolsce, na Litwie (310). 4. Dyplomacja konfederacka. Nowe powiezy (312). 5. Klótnie i porażki (314). 6. Ustanowienie Generalności (315). 7. Wahania w polityce konfederacji (317). 8. Kryzys Generalności. Ogłoszenie bezkrólewia (318). 9. Od Częstochowy do Lanckorony (320). 10. Powstanie Ogińskiego (322). 11. Zamach na króla. Ostatnie boje (324). 12. Geneza rozbioru (326). 13. Potrójna konwencja petersburska 5 sierpnia 1772 r. (329). 14. Proces okupacji i rozgraniczenia (331). 15. Cesja zaborów wymuszona na sejmie warszawskim (1773) (332). 16. Walka o nowy ustrój państwa (334). 17. Inne dzieła i koniec delegacji

VIII

(337). 18. Emigracja konfederacka (339). 19. Złota wolność w obcej szkole (341).

Rozdział XXVIII. Spokojne lata pod protektoratem Rosji (1775—88).

1. „Przeczekać Katarzynę” (342). 2. Opozycja magnacka (344). 3. Demarkacje (1776) (345). 4. Konfederacja Mokronowskiego i Ogińskiego (346). 5. Próbkę polityki zagranicznej (348). 6. Na widowni parlamentarnej (350). 7. Czynniki postępu (354). 8. Skarb i wojsko (356). 9. Wytwórczość krajowa (357). 10. Postęp społeczny (359). 11. Oświata (362). 12. Królestwo na Parnasie (365). 13. Widoki wschodnie (366).

Rozdział XXIX. Sejm Wielki.

1. Zjazd w Kaniowie (367). 2. Obustronne niebezpieczeństwa (368). 3. Geneza partii pruskiej (369). 4. Początek Wielkiego Sejmu (370). 5. Wskazania programowe: Staszic, Kollataj i in. (371). 6. Sejm zrzuca kuratele rosyjską (372). 7. Współpraca z Prusami (373). 8. Przymierze polsko-pruskie (374). 9. Rozkład przymierza (375). 10. Prace skarbowo-wojskowe (377). 11. Spory konstytucyjne (377). 12. Sprawa mieszczańska (379). 13. Geneza Konstytucji Majowej (381). 14. Dzień Trzeciego Maja (382). 15. Ustawa Rządowa (383). 16. Dzieło ustawodawcze Sejmu Czteroletniego (384). 17. Zagranica wobec Konstytucji 3 Maja (386).

Rozdział XXX. O wolność, całość i niepodległość.

1. Targowica (387). 2. Wojna 1792 roku (388). 3. Rządy Targowicy (390). 4. Drugi rozbiór (391). 5. Sejm grodzieński (393). 6. Ku zagładzie (396). 7. Emigracja pomajowa (397). 8. Kraków i Racławice (398). 9. Warszawa—Wilno (399). 10. Przyjaciele i wrogowie zewnętrzni (400). 11. Wysiłki rządu narodowego (402). 12. Warszawa w niebezpieczeństwie (404). 13. Brześć i Maciejowice (405). 14. Upadek stolicy i powstania (406). 15. Trzeci rozbiór Polski (407). 16. Przyczyna ostatecznego rozbioru Polski (409).

UWAGI	412—418
Skorowidz osób i miejscowości	419—454
Skorowidz autorów	455—459